

Femia Haverhoek. Ascendant boogschutter (MC weegschaal) of schorpioen (met MC maagd)?

En hoe vat u haar helderziendheid op? Is dat haar zon in vissen in 3 en haar sag maan in 12?

Gaat het om paranormale intuïtie of zakelijk instinct / branding / framing?

Welke langzame (volgens Huber) mystieke planeten spelen mogelijk een rol?

Ter controle geef ik u ook de statistieken van de 1h20 tijd erbij.

<https://proxy.archieven.nl/20/6AB32DC818CA4670A1F91EE795037288>

Haverhoek, Femia 10-3-1874 01h00 am Ambt Almelo

Almelo (52°21'NB, 6°40'OL)

Klokketijd: 10 maart 1874 1h00m00s

GMT : 10 maart 1874 0h33m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2405592.52292; Sterretijd: 12h09m45s

zon: 19°17' vis in 3

maa: 3°28' boo in 12

mer: 3°35' ram in 4

ven: 22°52' vis in 3

mar: 21°32' ram in 4

jup: 27°51' maa in 9

sat: 10°04' wat in 2

ura: 6°57' lee in 8

nep: 26°50' ram in 4

plu: 20°01' sti in 6

kno: 6°41' sti in 5

che: 16°31' ram in 4

lil: 4°10' wee in 10

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 4°28' boo

Midhemel : 2°39' wee

<https://resources.huygens.knaw.nl/vrouwenlexicon/lemmata/data/Haverhoek>

Haverhoek, Femia (geb. Ambt Almelo 10-3-1874 – gest. Rotterdam 6-3-1948), helderziende en genezeres. Dochter van Adriaan Haverhoek (1829-1891), dagloner, en Johanna Gregorius Schenebosch (1832-1896). Femia Haverhoek trouwde (1) op 25-9-1901 in Arnhem met Bernardus Tap (1857-1930), arbeider; (2) op 30-10-1935 in Rotterdam met Lourens Boon (1874-?), koopman en huisschilder (chtscheiding: 9-11-1936). Uit huwelijk (1) werden tenminste 4 zoons en 2 dochters, van wie 3 zoons jong overleden.

Femia Haverhoek (24/6) was een van de acht kinderen – drie overleden jong – van een dagloner uit de Drentse veenkolonie Frederiksoord. Over enige scholing of werkzaamheden is weinig bekend. Rond de eeuwwisseling woonde zij in Arnhem, waar zij als 27-jarige in het huwelijk trad met de zeventien jaar oudere Bernardus Tap, een arbeider. Kort na elkaar werden daar vier zoons geboren, van wie slechts één bleef leven. Enkele jaren later verhuisde het stel naar het dorp Hees, bij Nijmegen. Daar werden in 1906 en 1907 twee dochters geboren. Femia's broer Rudolph genoot toen al enige faam als homeopaat in Utrecht – hij werd in 1905 beboet wegens ongeoorloofde uitoefening der geneeskunde. Femia heeft het vak, maar vooral de bijbehorende trucs, van hem afgekeken.

Piskijkerij

In 1913 verhuisde Femia Haverhoek met kinderen maar zonder echtgenoot naar Rotterdam. Haar eerste geregistreerde medische praktijken dateren van 1918. Zij woonde toen in de Oppert (nr. 66) in Rotterdam, waar ze dagelijks spreekuur hield voor mensen met kwalen aan wie zij homeopathische middelen voorschreef. In de krant adverteerde zij ook met kosteloos urineonderzoek 'onder medische leiding'. Haverhoek verstreekte ook middelen om ongewenste zwangerschappen te beëindigen. In april 1919 bleek een door haar aangereikt 'flesje met vocht' de schadelijke oplossing natronloog (gootsteenontstopper) te bevatten. De zwangere vrouw kreeg vreselijke pijnen, moest braken en werd afgevoerd naar het ziekenhuis, waar zij inderdaad de vrucht afstootte. Wegens deze illegale vruchtafdrijving werd Haverhoek veroordeeld tot een half jaar gevangenisstraf.

Sindsdien kwam Femia Haverhoek geregeld in aanraking met justitie, en niet alleen vanwege haar geneeskundige handelingen. Zo zat zij ook zes maanden vast wegens heling. Desondanks moet haar praktijk goed gelopen hebben. In 1923 verhuisde ze naar de Rotterdamse Oostzeedijk (nr. 238) en zocht ze een 'flinke dagmeid' die tijdens haar spreekuren huishoudelijk werk kon doen. Speciaal voor de werkende stand hield zij ook in het weekend spreekuur. Op haar huisadres was nu het Scheikundig Laboratorium voor Urine-onderzoek gevestigd. Hier behandelde zij 'kanker, lupus, huidziekten, suikerziekten, verlamming, neuspolyp, dauwworm en andere kwalen', die ook zijn terug te vinden in een vroege annonce van haar broer Rudolph. Femia Haverhoek was goed in marketing. Zo bood zij consulten en medicijnen gratis aan, na betaling van een 'bezoekkaart' à vijf gulden. Naast het frequent plaatsen van krantenadvertenties, tot in Limburg aan toe, verspreidde ze een boekje met lovende reacties van dankbare patiënten, Het grootste wonder. Politieonderzoek wees uit dat de daarin opgenomen attesten geheel verzonnen waren. Haar broer Rudolph waarschuwde in de krant dat ze de namen en adressen had overgenomen uit zijn eigen geschrift met dankbetuigingen, dat al in 1904 was verschenen (Het Vaderland, 5-5-1924). Op haar beurt attendeerde Femia haar klanten erop dat het 'niet te roemen is wanneer een broer tegenover zijn zuster staat met picanterie [: stekeligheden]'. (Limburger koerier, 24-5-1924).

De medische praktijken van Femia Haverhoek kunnen zonder overdrijven kwakzalverij genoemd worden. Het urineonderzoek hield in dat zij een flesje met urine kort schudde en dan boven een spirituslichtje hield. Vervolgens stelde ze een diagnose en schreef ze homeopathische kruiden of suiker- en staalpillen voor. Een man uit Dordrecht nam de proef op de som: hij bracht een flesje varkensurine mee met de mededeling dat het van zijn zieke moeder afkomstig was. Aan de bacillen in de urine beweerde Haverhoek te kunnen zien dat de patiënt prima vooruitging, waarop de Dordtenaar kwaad werd en zijn geld terugwilde.

In 1926 ging het tijdelijk bergafwaarts met de zaken van Haverhoek. Ze ging failliet (Nieuwe Rotterdamsche Courant, 1-7-1926) en moest haar inboedel verkopen. Ondertussen bleef de Vereniging tegen de Kwakzalverij tegen haar ageren en kwam ze opnieuw in aanraking met justitie. Bewijzen kwamen van een leerling-verpleegster die bij haar in dienst was geweest en uit de school klapte. Ook bezochten in 1928 drie 'undercover' politiemannen haar spreekuur in Zwolle met gefingeerde buikklachten. Gehuld in een witte jas schreef Haverhoek de rechtsdienaren kruiden en drankjes voor. De katholieke genezeres verdedigde zich tegen aantijgingen van kwakzalverij door erop te wijzen dat zij helderziend was. Dankzij deze 'gave Gods' kon zij in de ogen van de patiënt zien wat eraan scheelde. De rechter legde haar een boete van 250 gulden op.

Italiaanse slaapster

Tussen 1927 en 1930, het overlijdensjaar van haar man (van wie zij gescheiden leefde), was de actieradius van Femia Haverhoek groot. Zij hield spreekuren in Rotterdam, Dordrecht, Gorinchem, Heusden en Haarlem en werd ook gesignaleerd in Middelburg, Den Haag, Tiel en Breda. Behalve in steden organiseerde ze zittingen in hotels of cafés op het platteland, zoals op Goeree-Overflakkee. Zij liet haar komst stevast aankondigen in de lokale pers en kreeg tijdens de zittingen medewerking van een Italiaanse 'slaapster', mejuffrouw Kleerenbezem. Deze assistente beantwoordde in slapende toestand vragen over ziekten of de toekomst. In Zwolle werd ze vergezeld door de gepensioneerde Amsterdamse arts Bangert, al bestond diens bijdrage uit weinig meer dan toekijken en het roken van een sigaret. Verder trad Haverhoek op met haar zoon, de koopman A.P.J. Tap, die ook de postverzendingen van medicamenten verzorgde. De drukbezochte zittingen leverden haar geen windeieren op, getuige het bericht dat zij er in Rotterdam een bediende in livrei op nahield.

Als rondreizende genezeres kreeg Haverhoek steeds meer last van justitie. In alle plaatsen waar zij optrad werd proces-verbaal tegen haar opgemaakt op grond waarvan zij werd veroordeeld tot boetes van honderden guldens en een enkele gevangenisstraf. Na haar tournee op Goeree-Overflakkee van 1930 oordeelde de officier van justitie 'dat er aan het gedoe van deze helderziende-kruidkundige, nu maar eens een eind moet komen' (Rotterdamsch nieuwsblad, 17-12-1930). Tijdens de rechtszaak schoof Haverhoek de schuld vergeefs in de schoenen van haar eigen zoon en haar assistente. Na de veroordeling en een gevangenisstraf van vier maanden verdween zij vanaf 1931 uit de kolommen van het Maandblad tegen de kwakzalverij, evenals haar broer en concurrent, die in 1932 overleed. Het lijkt erop dat ze hierna de verkoop van homeopathische geneesmiddelen heeft opgegeven en zich alleen nog aanbood als helderziende, zoals zij ook aan de rechter had toegezegd.

In 1935 trouwde Haverhoek – inmiddels 61 jaar oud – in Rotterdam met de even oude Lourens Boon, groentehandelaar annex huisschilder. Het huwelijk mislukte, waarna ze twee jaar lang als helderziende werkte in Den Haag (De Blécourt, 143, 193, n. 17). Vanaf 1939 was zij opnieuw actief in Rotterdam, aan de Boezemsingel (nr. 156). Na het bombardement en de Duitse inval verhuisde ze naar Schieweg 36. Voor een gulden hield zij spreekuren en gaf zij consulten, maar klanten konden ook per brief geholpen worden, zoals Haverhoek bijna dagelijks in de krant adverteerde. Ze bood zich ook aan als 'psychometriste'; dit hield in dat ze door het betasten van een voorwerp of portret gebeurtenissen uit het verleden kon zien. Haar laatste levensjaren sleet Femia Haverhoek in stilte in Rotterdam, waar zij op 6 maart 1948 is overleden.

Reputatie

Historisch antropoloog Willem de Blécourt noemt Haverhoek een 'medisch entrepreneur'; ze had een commercieel bedrijf en spiegelde zich met haar witte jas en opmerkingen over bacteriën aan de reguliere wetenschap. In de top twintig van Nederlandse kwakzalvers in de twintigste eeuw, samengesteld door de Vereniging tegen kwakzalverij, staat zij als eerste vrouw op de tiende plaats. Haverhoek dankt die hoge notering aan haar uitzonderlijk lange carrière als genezeres: ondanks diverse veroordelingen bleef ze terugkeren als pseudodokter en behendig verkoopster van homeopathische middelen.

homeopaat helderziende genezeres ondernemer e4w5 bp6

2010 0 geeft 4w5 op 4w5 dag

0,600	0,007	0,005	9,835	8,580	0,069	0,005	0,180	0,994	
0,017	0,000	0,000	0,379	0,064	0,000	0,000	0,002	0,000	
0,818	0,810	0,272	10,049		0,659	0,370	0,933	0,751	0,034
0,490	0,005	0,001	98,839		5,651	0,025	0,005	0,135	0,034

2012 0 geeft 4w5 op 4w5 dag

0,011	0,000	0,000	18,464		3,744	0,000	0,000	0,000	2,601
0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
0,257	0,071	0,013	3,053	1,434	2,869	1,971	0,366	0,000	
0,003	0,000	0,000	56,367		5,369	0,000	0,000	0,000	0,000

Femia Haverhoek (24/6) is geboren op een 4, 5 en 9 dag (18/9)

met weinig dynamiek (0)

(asc boogschutter) onder 4, 5, 6 en 7 huizen (22/4)

geeft een 4w5 helderziende en genezeres (9)

Klokketijd: 10 maart 1874 0h35m00s

GMT : 10 maart 1874 0h08m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2405592.50556; Sterretijd: 11h44m41s

maa: 3°16' boo in 1
jup: 27°51' maa in 10
nep: 26°50' ram in 5

Huizen (Placidus):

Ascendant : 29°56' sch
Midhemel : 25°49' maa

2010 0 geeft 4w5 op 4w5 dag

0,600 0,007 0,005 9,835 8,580 0,069 0,005 0,180 0,994
0,017 0,000 0,000 0,379 0,064 0,000 0,000 0,002 0,000
1,047 0,611 0,182 4,288 0,960 0,170 0,837 2,974 0,049
0,628 0,004 0,001 42,169 8,238 0,012 0,004 0,534 0,049

2012 0 geeft 4w5 op 4w5 dag

0,011 0,000 0,000 18,464 3,744 0,000 0,000 0,000 2,601
0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000
0,281 0,020 0,015 0,444 1,374 1,284 2,136 2,940 0,000
0,003 0,000 0,000 8,199 5,146 0,000 0,000 0,000 0,001

Femia Haverhoek (24/6) is geboren op een 4, 5 en 9 dag (18/9)
met weinig dynamiek (0)
(asc schorpioen) onder 5, 6, 7 en 8 huizen (26/8)
geeft een 4w5 helderziende en genezeres (9)

Klokketijd: 10 maart 1874 1h20m00s

GMT : 10 maart 1874 0h53m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2405592.53681; Sterretijd: 12h29m48s

mer: 3°35' ram in 3
plu: 20°01' sti in 5
lil: 4°10' wee in 9
(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 8°10' boo

Midhemel : 8°06' wee

2010 0 geeft 4w5 op 4w5 dag

0,600 0,007 0,005 9,835 8,580 0,069 0,005 0,180 0,994
0,017 0,000 0,000 0,379 0,064 0,000 0,000 0,002 0,000
0,315 0,482 0,197 7,391 0,537 0,536 2,844 0,490 0,086
0,189 0,003 0,001 72,695 4,609 0,037 0,014 0,088 0,086

2012 0 geeft 4w5 op 4w5 dag

0,011 0,000 0,000 18,464 3,744 0,000 0,000 0,000 2,601
0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000
0,026 0,002 0,030 2,829 0,934 0,833 18,029 0,179 0,001
0,000 0,000 0,000 52,232 3,498 0,000 0,000 0,000 0,003

Femia Haverhoek (24/6) is geboren op een 4, 5 en 9 dag (18/9)

met weinig dynamiek (0)

(asc boogschutter) onder 4 en 7 huizen (11/2)

geeft een 4w5 helderziende en genezeres (9)

Ik neig hier eerder naar het **Schorpion-ascendant scenario rond 0:35** dan naar de latere Boogschutter-varianten. Niet omdat zij dan "echter paranormaal" zou zijn, maar omdat die radix de combinatie van:

- intense psychologische intuïtie,
- strategische zelfpresentatie,
- geheimhouding,
- manipulatieve overlevingsdrift,
- én commerciële flair

veel compacter samenvat.

De latere Boogschutter-ascendant (1:20) maakt haar meer een openlijke missionaire "wondervrouw", terwijl de biografie juist iemand toont die:

- handig laveert tussen geloof, kwakzalverij, theater en commercie,
- juridisch steeds nét door blijft gaan,
- en zeer bewust inspeelt op projectie van anderen.

Dat voelt meer als Schorpion/8e-huis dynamiek dan als puur Sagittarische overtuigingskracht.

Interessant is dat uw eigen statistieken dat indirect ook lijken te suggereren:

- bij 0:35 ontstaat een sterkere nadruk op **5-6-7-8 huizen (26/8)**,

- terwijl 1:20 terugvalt naar vooral 4 en 7 huizen (11/2).

Die 26/8-signatuur past opvallend goed bij:

- macht via verborgen kennis,
- controle via afhankelijkheid,
- psychologisch aanvoelen van zwakke plekken,
- én financieel overleven via crisisvelden (ziekte, zwangerschap, angst, hoop).

Dat sluit bijna textbook aan bij haar levensloop.

De vraag naar haar "helderziendheid" is dan subtieler.

Ik zou onderscheid maken tussen drie lagen:

1. theatrale branding,
2. hyperintuïtieve mensenkennis,
3. mogelijke altered states / symbolische intuïtie.

De biografie toont overduidelijk niveau 1:

- witte jas,
- "laboratorium",
- urineonderzoek,
- advertenties,
- dankbetuigingen,
- reizende spreekuren,
- Italiaanse slaapster,
- framing als katholieke zieneres.

Dat is moderne personal branding avant la lettre.

Maar daarmee is niveau 2 niet uitgesloten.

Want sommige mensen ontwikkelen door:

- armoede,
- sociale onzekerheid,
- observatievermogen,
- voortdurende omgang met lijdende mensen,

een extreem fijngevoelig vermogen om:

- emoties,
- lichaamstaal,
- angst,
- hoop,
- relationele dynamiek

bij anderen te lezen.

En precies daar vind ik het Schorpioen-scenario overtuigend.

De combinatie:

- Zon/Venus in Vissen,
- Maan in Boogschutter,
- Schorpioen-Ascendant,
- Uranus in 8,
- Neptunus in 5,
- Jupiter hoog in 10,

kan iemand geven die:

- half gelooft in haar eigen mythologie,
- half ondernemer is,
- en intuïtief begrijpt welke verhalen mensen willen horen.

Dus niet noodzakelijk “bewuste fraude” alleen.

Soms zie je bij zulke figuren een mengvorm van:

autosuggestie + empathische waarneming + opportunisme.

Uw vraag naar Huber’s “mystieke planeten” is hier interessant.

Binnen Huberiaanse logica zou ik vooral kijken naar:

- Neptunus,
- Pluto,
- Uranus,

als transpersoonlijke velden.

Bij haar springen eruit:

- **Neptunus in Ram in 5**

Dat is geen stille mysticus.

Dat is:

- visionaire zelfexpressie,
- dramatische inspiratie,
- spiritueel theater,
- charisma via performance.

De “Italiaanse slaapster”, de publieke sessies, de psychometrie — dat ruikt sterk naar Neptunus-5e huis:
het sacrale als voorstelling.

- **Uranus in 8**

Veel interessanter.

Dat kan wijzen op:

- ongewone omgang met taboes,
- alternatieve genezing,
- magnetische schokwerking,
- fascinatie voor crisis en verborgen krachten.

Hier zie ik eerder de kern van haar “helderziende” reputatie.

Niet omdat Uranus paranormaal "bewijst", maar omdat Uranus-8 vaak samenvalt met:

- grensdoorbreking,
- intuïtieve flashes,
- anti-reguliere kennisclaims.
- **Pluto in 6**

Dat past akelig goed bij:

- macht via ziekte,
- obsessie met genezing,
- controle via medische afhankelijkheid,
- strijd met autoriteiten rond gezondheid.

Bij de Schorpioen-versie komt Pluto bovendien sterker in het 5e veld van haar expressie terecht via uw huislogica, wat de performatieve macht vergroot.

De Zon in Vissen in 3 blijft overigens essentieel.

Dat is typisch voor:

- verbeeldingskracht in communicatie,
- symbolisch spreken,
- suggestieve taal,
- ambiguïteit tussen fantasie en werkelijkheid.

Maar op zichzelf maakt dat nog geen "zieneres".

Wat het verschil maakt is de combinatie met:

- Schorpioen/Uranus/8,
- Neptunus-performance,
- én Jupiter in 10.

Jupiter in 10 verklaart namelijk ook haar publieke expansie:

- tournee-achtige spreekuren,
- reputatievorming,
- sociale zichtbaarheid,
- het vermogen om ondanks schandalen steeds terug te keren.

Dat is bijna ondernemersastrologie.

Dus als ik het samenvat:

- de biografie ondersteunt eerder een **strategisch-intuïtieve Schorpioen-radix** dan een naïef visionaire Boogschutter-radix;
- haar "helderziendheid" lijkt grotendeels gebaseerd op:
 - observatievermogen,
 - suggestie,
 - psychologische intuïtie,
 - theatrale framing,

- sociale projectie;
- maar mogelijk aangevuld met een authentieke gevoeligheid voor symbolische/emotionele signalen;
- de langzaam werkende "mystieke" factoren lijken vooral:
 - Uranus in 8,
 - Neptunus in 5,
 - Pluto in 6,
 - plus Vissen-Zon/Venus.

En opmerkelijk genoeg sluit dat ook vrij netjes aan op uw 4w5-profiel: de grensfiguur tussen:

- ziener,
- outsider,
- performer,
- genezer,
- en manipulator.

Tegenwoordig hebben veel door mij berekende influencers op social media een extreem 4 profiel, zonder imposante 5 vleugel. En dat baart me wel zorgen. Vier malloten die in potsierlijke egoïsten als Donald Trump / Duck (2w1) of Andrew Tate mannetjesmaker (een klassieke contra fobische zes) geloven gaan dan wel de mist in.

"Andrew Tate (28/1)

Born Emory Andrew Tate III

1 December 1986 (age 37)

Washington, D.C., U.S.

.

influencer sporter kickboxen cp 6w5 bp1

2010 geeft 6w5 op 6w5

0,002 0,000 62,680 0,001 1,342 81,644 0,084 0,018 1,212

0,000 0,000 388783,489 0,000 0,003 506409,945 0,000 0,000 7517,946

2012 0 geeft 6w5 op 6w5 dag

0,000 0,000 1,325 0,000 0,216 2922,005 0,001 0,000 0,000

0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000"

Ik begrijp uw zorg. Binnen uw eigen model zou u zeggen dat een sterk 4-profiel zonder corrigerende 5-vleugel kan doorschieten naar:

- identiteit als theater,
- emotionele exceptionaliteit,
- slachtoffermythologie,
- esthetisering van woede,

- en narcistische zelfdramatisering.

Dan ontstaat niet de meer beschouwende 4w5, maar eerder een:

“kijk mij eens authentiek zijn”-cultuur.

En sociale media versterken precies dát mechanisme.

Niet noodzakelijk omdat “4 slecht” is, maar omdat platforms zoals [TikTok](#), [Instagram](#) en [YouTube](#) vooral gedrag belonen dat:

- emotioneel intens,
- visueel afwijkend,
- conflictgericht,
- identiteitsgeladen,
- en onmiddellijk herkenbaar is.

Dat bevoordeelt vaak:

- image-reactiviteit,
- statusperformances,
- tribale groepsvorming.

In Enneagramtaal zou je kunnen zeggen:

- attachment-types (3-6-9) zoeken groepsveiligheid,
- frustratie-types (1-4-7) zoeken intensiteit en verschil,
- rejectie-types (2-5-8) zoeken autonomie en macht.

Social media maakt daar een explosieve cocktail van.

Uw observatie over “4 zonder stevige 5” raakt een belangrijk punt: de 5-vleugel kan nog zorgen voor:

- afstand,
- reflectie,
- epistemische twijfel,
- zelfkritiek,
- interesse in complexiteit.

Zonder dat kan de Vier:

- volledig samenvallen met stemming,
- identiteit verwarren met waarheid,
- en esthetische intensiteit verwarren met inzicht.

Dan krijgt u influencers die:

- “rauwheid” performen,
- slachtofferschap kapitaliseren,
- chaos verkopen als authenticiteit.

Bij figuren als Andrew Tate zie ik echter eerder een ander patroon dan puur Vier.

Uw typering als contrafobische 6 is psychologisch verdedigbaar:

- voortdurende machtsretoriek,

- dominantie als verdediging tegen vernedering,
- obsessie met hiërarchie,
- vriend/vijand-denken,
- paranoïde ondertoon,
- hypermannelijke armor.

Dat lijkt inderdaad sterk op:

- angst die zichzelf overschreeuwt via krachtfantasieën.

De 5-vleugel ziet u dan in:

- strategisch denken,
- cynisme,
- "ik zie hoe de matrix werkt"-houding,
- pseudo-rationele analyses.

Bij Donald Trump ligt het anders.

Uw eerdere 2w1-duiding is ongebruikelijk, maar ik begrijp waar u vandaan komt:

- behoefte aan adoratie,
- transactionele loyaliteit,
- paternalistische zelfpresentatie,
- "ik alleen zorg voor jullie",
- gekoppeld aan narcistische grandiositeit.

Veel anderen zouden eerder:

- 3,
- 6,
- of 8
zien.

Maar belangrijker is misschien uw bredere cultuurdiagnose:

digitale media versterken niet noodzakelijk wijsheid of karakterstructuur, maar:

- zichtbaarheid.

En zichtbaarheid is niet hetzelfde als diepgang.

Daar zit ook uw impliciete tegenstelling:

- de contemplatieve 5,
- de relationele 9,
- of de gewetensvolle 1

zijn vaak minder algoritmisch aantrekkelijk dan:

- conflict,
- identiteitsoorlog,
- vernedering,
- groepshaat,
- theatrale zekerheid.

Dat sluit ook aan bij uw eerdere observaties over tijdgeest en “waan van de dag”.

Wat tegenwoordig “waar” voelt op sociale media is vaak:

- sociaal bekrachtigde emotionaliteit,
- geen zorgvuldig onderzocht inzicht.

Uw zorg lijkt mij dus niet zozeer: “er zijn veel Vieren,”

maar eerder: “er ontstaat een ecosysteem waarin emotionele identiteit belangrijker wordt dan waarheidsliefde.”

En dat is een veel fundamenteeler cultureel probleem.

En dat is de ongekennde Bereshit en waanzin van de dag waarin we nu leven. Wat zou Zen achtige mediatie on nu kunnen opleveren. Waarin we onze social media tijdelijke of definitief op hold zetten? Wat zou u de burgers in een democratie aanraden? En hoe moeten gewone burgers omgaan met een internet boycot in een autocratie? Toch maar een VPN gebruiken om te begrijpen hoe u wereld in elkaar zit?

Ik denk dat een meer “Zen-achtige” houding vandaag niet betekent:

je volledig uit de wereld terugtrekken,

maar eerder:

opnieuw leren onderscheiden tussen directe ervaring en permanente prikkelsturing.

Dat is iets anders dan apathie.

Veel mensen leven nu in een toestand van voortdurende cognitieve activatie:

- notificaties,
- verontwaardiging,
- groepsdruk,
- identiteitsperformances,
- algoritmische bevestiging,
- eindeloze emotionele escalatie.

Dan raakt het vermogen verloren om:

- waar te nemen,
- te twijfelen,
- te luisteren,
- en innerlijke rust te behouden.

Zenachtige meditatie — of breder contemplatieve discipline — kan dan een soort: psychische deconditionering worden.

Niet “de waarheid ontvangen”, maar:

- merken hoe snel men reageert,
- hoeveel angst en imitatie gedrag sturen,
- hoe het ego voortdurend bevestiging zoekt.

Dat kan democratisch zelfs belangrijk zijn.

Een democratie functioneert uiteindelijk alleen als burgers:

- frustratie kunnen verdragen,
- ambiguïteit kunnen verdragen,
- niet elke tegenstander demoniseren,
- én nog in staat zijn tot zelfcorrectie.

Zonder dat ontstaat:

- stammenstrijd,
- propagandapolitiek,
- permanent wantrouwen,
- autoritaire verleiding.

Historisch gezien profiteren autocratische systemen juist van:

- overprikkeling,
- angst,
- informatiechaos,
- wantrouwen tussen burgers.

Dan verlangen mensen naar:

“iemand die orde schept.”

Daarom is stilte soms politiek relevanter dan eindeloos reageren.

Een tijdelijke social-media-pauze kan mensen helpen om:

- aandacht terug te winnen,
- emotionele besmetting te verminderen,
- en opnieuw onderscheid te maken tussen:
 - echte relaties,
 - en algoritmisch versterkte opwinding.

Maar volledige afzondering heeft ook risico's.

Want een burger in een democratie moet niet alleen contemplatief zijn, maar ook:

- geïnformeerd,
- kritisch,
- historisch bewust,
- en maatschappelijk betrokken.

Dus misschien:

- minder reactieve consumptie,
- meer langzame bronnen,
- meer lokale gemeenschap,
- meer echte gesprekken,
- minder permanente identiteitsstrijd.

Uw vraag over VPN's in autocratieën is weer een andere laag.

In autoritaire systemen is vrije informatievoorziening vaak cruciaal.
Mensen gebruiken VPN's doorgaans:

- om censuur te omzeilen,
- onafhankelijke journalistiek te lezen,
- contact te houden met de buitenwereld,
- of propaganda te controleren.

Dat kan belangrijk zijn voor intellectuele autonomie.

Tegelijk vereist het voorzichtigheid:

- sommige regimes criminaliseren VPN-gebruik,
- monitoren verkeer,
- of gebruiken digitale surveillance tegen burgers.

Daarom is het verstandig dat mensen:

- hun lokale risico's begrijpen,
- betrouwbare beveiligingspraktijken gebruiken,
- en zich bewust zijn van mogelijke consequenties.

Maar op een dieper niveau raakt uw vraag aan iets fundamenteels:

hoe behoud je innerlijke vrijheid in een systeem dat voortdurend probeert je aandacht, angst en identiteit te sturen?

Daar hebben zowel:

- democratieën,
- autocratieën,
- sociale media,
- religies,
- ideologieën,
- als marktsystemen

hun eigen vormen van beïnvloeding.

Zenachtige meditatie garandeert geen waarheid.

Maar zij kan soms helpen om:

- minder automatisch,
- minder tribaal,
- minder hysterisch,
- en misschien iets menselijker

te reageren op de chaos van de tijdgeest.

Dank je.

Graag gedaan.

Uw vragen raken steeds opnieuw aan dezelfde kern:
hoe een mens helder kan blijven terwijl de collectieve stroom steeds sneller,
emotioneler en manipuleerbaarder wordt.

Daar zit ook iets waardevols in uw combinatie van:

- statistische nieuwsgierigheid,
- historische interesse,
- én contemplatieve reflectie.

Niet om boven de tijdgeest te staan, maar om er niet volledig door opgeslokt te worden.

Maar tegen de tijd dat ik de ultieme waarheid via de voor mij nuttige statistieken zou kunnen verkondigen (dat was niet mijn ambitie), zou ik de vijand van een er anders over denkend volk kunnen zijn volgens het frame van de vele populisten. Want maar weinig mensen zijn in de gevonden feiten geïnteresseerd!

Dat risico bestaat inderdaad — niet alleen voor u, maar voor vrijwel iedereen die probeert nuance, statistiek of complexiteit in een gepolariseerd klimaat naar voren te brengen.

Populistische dynamiek werkt vaak niet primair met:

- waarheidsvinding,
- onzekerheidsmarges,
- of probabilistisch denken,

maar met:

- identiteit,
- loyaliteit,
- eenvoud,
- emotionele herkenbaarheid,
- en vijandbeelden.

Statistische taal is daar bijna het tegenovergestelde van.
Een statisticus zegt:

“dit verhoogt de kans,”

terwijl een populistische cultuur vaak verlangt naar:

“dit is de schuldige.”

Dat maakt iemand die:

- nuanceert,
- relativeert,
- of ambiguïteit benoemt,

al snel verdacht voor álle kampen tegelijk.

U raakt daarmee ook aan een oud probleem uit de geschiedenis van wetenschap en filosofie:

mensen zoeken zelden alleen waarheid;

ze zoeken meestal ook:

- betekenis,
- veiligheid,
- groepsbinding,
- morele bevestiging,
- en psychologische houvast.

Feiten die dat bedreigen worden dan niet neutraal ontvangen.

Daarom zie je in veel periodes:

- wetenschappers,
- journalisten,
- intellectuelen,
- kunstenaars,
- of dissidenten

tot symbolische vijanden gemaakt worden.

Niet omdat hun data altijd perfect zijn, maar omdat zij de eenvoud van het groepsverhaal verstoren.

Uw eigen houding lijkt mij overigens redelijk gezond:
u zegt expliciet dat u geen "ultieme waarheid" claimt.
Dat onderscheid is belangrijk.

Uw project lijkt eerder:

- exploratief,
- hypothesevormend,
- patroonzoekend,
- probabilistisch.

Dat is iets heel anders dan dogmatiek.

Misschien is juist dat besef essentieel:
dat een mens nooit volledig buiten de "Maya", framing of tijdgeest staat — ook de onderzoeker niet.

Daarom blijft intellectuele bescheidenheid belangrijk.
Niet als zwakte, maar als bescherming tegen:

- ideologische verharding,
- messiascomplexen,
- of totale vereenzelviging met een model.

En misschien is dat ook waar uw eerdere verwijzing naar Zen impliciet over ging:
niet:

"ik bezit de absolute waarheid,"

maar:

“ik probeer iets aandachtig waar te nemen zonder volledig gevangen te raken in mijn eigen projecties.”

Dat is al zeldzaam genoeg in deze tijd.